

תת"ע 118/02/19 - מדינת ישראל נגד חמדאן אבו סויס

בית משפט השלום לתעבורה בתל אביב - יפו

תת"ע 118-02-19 מדינת ישראל נ' חמדאן אבו סויס

לפני כבוד השופטת ענת יהב

המאשימה:
נגד
מדינת ישראל

הנאשם:
חמדאן אבו סויס
ע"י ב"כ עו"ד יאיר מושייב

החלטה

לפניי בקשה לפי סעיף 80 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "החוק"), במסגרתה עתר הנאשם לקבלת החזר הוצאות הגנתו, וזאת לאחר שהמאשימה הודיעה על חזרתה מכתב האישום נגדו.

הרקע לבקשה:

ביום 13.8.18 קיבל המבקש הודעת תשלום קנס בגין עבירה של אי ציות לתמרור 429 וביצוע פניה שמאלה שלא בהתאם להוראות התמרור, עבירה בניגוד לתקנה 22(א) לתקנות התעבורה, תשכ"א-1961, העבירה בוצעה לכאורה, בצומת הרחובות ביאליק ויהודית בעיר רמת - גן.

המבקש הגיש בקשה להישפט, כאשר ביום 4.2.19 ובמהלך הדיון הראשון הצהיר מפי ב"כ המבקש כדלקמן:

"... כתב האישום מציין שבמקום קיים תמרור, אשר אוסר את הפנייה שמאלה, אולם גם הנאשם וגם אני היינו במקום, ותמרור שכזה לא קיים. אני אתן לחבריי את

עמוד 1

האפשרות לבחון טענותינו קודם שנכפור" (עמ' 1 לפרוטוקול ש' 6 - 7).

הדין נדחה ונקבעה תזכורת לצדדים.

ביום 17.3.19 נערך דיון שני שמיד בראשיתו הודיעה המאשימה, כי בהסכמת ב"כ הנאשם היא חוזרת בה מכתב האישום ולאור חזרתה זו, עפ"י ס' 94(א) לחסד"פ הוריתי על ביטול כתב האישום.

ביום 24.3.19 הוגשה הבקשה דנן, לפסיקת הוצאות עפ"י סעיף 80 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

טענות הצדדים:

על פי הנטען בבקשה, משלא היה כל איסור המונע פניה שמאלה במקום האירוע - לא הייתה הצדקה לאכיפה ואף לא היה כל יסוד להאשמה, ומשאין יסוד להאשמה הרי שהמבקש עונה על החלופה הראשונה המנויה בחוק.

עוד טוען המבקש, כי בהיעדר כל איסור או מניעה חוקית לביצוע הפניה שמאלה, המדובר ב"אי סבירות בולטת" ויש בכך להוות "אכיפה אסורה ופסולה" שבעטיה נגרמו למבקש אי נעימות ועיכובים, הפסד שני ימי עבודה אותם העמיד המבקש על סך של 2,700 ₪ ליום ובסה"כ העמיד את נזקו בגין אבדן שני ימי העבודה בסך של 5,400 ₪, כמו כן, נסיעות ושכר טרחת עו"ד בגובה של 3,500 ₪ כולל מע"מ (הוצגה חשבונית).

ביום 31.3.19, הגישה המדינה את תגובתה לבקשה, שם המשיבה מתנגדת לבקשה. לטענתה הסרטון שהציג ב"כ הנאשם קטוע, אינו נושא תאריך, השוטר אינו נראה בו ולא הוכח כי הוא משקף את התמרוך בכביש במועד רישום הדו"ח.

מוסיפה המשיבה, כי הדו"ח נסגר כנגד הנאשם מטעמים הנוגעים לתיעוד הראיות בדו"ח ע"י השוטר ולא בשל הסרטון וכי, המשיבה חזרה מהאישום אחרי ישיבת ההקראה הראשונה ובנסיבות אלו אין מקום להטלת הוצאות ועל כן לטענתה, יש לדחות את הבקשה.

ביום 1.4.19, השיב המבקש לתגובת המשיבה, באמצעות ב"כ וטען, כי הסרטון שצולם והוצג הינו ממקום העבירה, אך לא ממועד העבירה, אם כי, צולם מספר ימים לאחר האירוע והוא זה אשר עמד לעיני המשיבה אשר החליטה על חזרתה מהאישום וזאת לאחר שהבינה, כי אין לה כל בסיס חוקי או ראייתי להיאחז בו על מנת לבסס את האשמה כנגד המבקש.

צפייה בסרטון, כך טוען, מעלה כי לא נראה כל שילוט או איסור למרחק של למעלה מ-100 מטרים מהצומת האמורה, כולל הצומת עצמה וכי, רק בדיון האחרון הודיעה המשיבה על חזרתה בה מהאישום.

בנוסף מצוין המבקש, כי לו המצב הראייתי בתיק היה חסר ובעייתי הרי שעל המשיבה היה להודיע מראש על החזרה מהאישום וזאת, עוד בטרם התקיים הדיון הראשון.

דיון והכרעה:

המצב המשפטי

עמוד 2

סעיף 80(א) לחוק העונשין תשל"ז - 1977 קובע כי;

"משפט שנפתח שלא דרך קובלנה וראה בית המשפט שלא היה יסוד לאשמה, או שראה נסיבות אחרות המצדיקות זאת, רשאי הוא לצוות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם הוצאות הגנתו ופיצוי על מעצרו או מאסרו בשל האשמה שממנה זוכה או בשל אישום שבוטל לפי סעיף 94(ב) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ה-1982 בסכום שיראה לבית המשפט"

הוראה זו, מטרתה, לאזן בין אינטרס הנאשם, שהעמדתו לדין נמצאה כבלתי מוצדקת, לבין האינטרס הציבורי בשמירת תקציב המדינה ובמניעה של הרתעת יתר מפני הגשת כתבי אישום.

סעיף 80(א) לחוק קובע שתי עילות לפסיקת הוצאות ופיצויים לנאשם שזוכה במשפט פלילי שנפתח שלא על דרך קובלנה: **האחת**, שראה בית-המשפט שלא היה יסוד לאשמה; **והשנייה**, שראה כי מתקיימות נסיבות אחרות המצדיקות זאת;

העילה של "לא היה יסוד לאשמה" היא כאשר הנאשם זוכה או בשל כך שהאישום נגדו בוטל. זיכוי או ביטול כאמור (בהתאמה), הוא תנאי מוקדם והכרחי אך אין הוא תנאי מספיק. על בית-המשפט להוסיף ולבדוק את התשתית הראייתית, שהייתה לפני הגשת כתב האישום לבית-המשפט. רק כך יוכל להגיע לכלל מסקנה אם היה ואם לא היה יסוד להאשמתו של פלוני בדין פלילי.

העילה של "נסיבות אחרות המצדיקות זאת" בסעיף 80(א) לחוק, מטרתה להרחיב את מסגרת המקרים בהם יינתן פיצוי לנאשם שזוכה, והיא מקנה לבית-המשפט שיקול-דעת רחב לעניין פיצוי ושיפוי. עם זאת, על בית-המשפט להפעיל את שיקול-דעתו ולאזן בין מכלול השיקולים הניצבים בפניו, ובהם הגנה על זכויות הנאשם והצורך לפצותו או לשפוטו בגין הפגיעה בו עקב האישום; אל מול האינטרס הציבורי שבהעמדת עבריינים לדין בהתקיים ראיות מספיקות לאישום, בלא הרתעת יתר של התביעה.

יודגש, כי אפילו מתקיימות שתי העילות אין בית המשפט מחויב לפסוק הוצאות או פיצויים, אלא סמכותו היא סמכות רשות.

בעניינו של המבקש מתקיימת הדרישה הקבועה והאישום נגדו בוטל עפ"י ס' 94(ב) לחסד"פ וכן, לא היה יסוד לאשמה הואיל ובמקום האירוע לא הוצב כל תמרור האוסר על ביצוע הפנייה שמאלה.

ביחס לעבירות תעבורה נקבעו הדברים הבאים על ידי כבוד השופטת בייניש (כתוארה אז) בע"פ 1382/00 עמית בן ארויה נ' מדינת ישראל פ"ד נו(4), 714, עמ' 719-720;

זכותו של אדם לבחור במשפט, ולהילחם על חפזו גם בעבירת תעבורה. ואולם הבחור להישפט נוטל על עצמו סיכוי לזיכוי אל מול סיכון שיהיה עליו לשאת בהוצאות משפטו: אם יזוכה תוך קביעה שלא עבר עבירה - כגון אם יתברר כי המעשה לא היווה עבירה, או שהנאשם לא היה מי שביצע את העבירה והוא הועמד לדין ברשלנות או בשל טעות טכנית או בירוקרטיה - כי אז ניתן להניח שככלל, ובכפוף לנסיבותיו של כל מקרה, יזכה הוא בשיפוי בגין הוצאות הגנתו. מאידך גיסא, במקרים בהם זוכה הנאשם זיכוי "טכני" מחמת היעדר הוכחה - כגון כאשר לא הצליחה התביעה להביא עד מרכזי או כאשר לא נמצאה הראיה הטובה ביותר להוכחה, בלא קביעה פוזיטיבית כי הנאשם לא ביצע את העבירה - הרי ככלל ובהעדר נסיבות חריגות כגון התרשלות של ממש מצד התביעה, לא ישופה הנאשם בגין הוצאותיו. זוהי בעינינו נוסחת

האיזון הראוי בין זכותו של אדם להגנה במשפט לבין האינטרס הציבורי. אם לא נאמר כן, עלולים אנו לעודד התדיינות ולסכל את מטרת המחוקק לפישוט ולקיצור הליכים בעבירות תעבורה, כחלק מהלחימה בעבירות תנועה"

ביחס לאמת המידה הראויה נקבעו הדברים הבאים על ידי כבוד השופט דורנר בע"פ 4466/98 - ראמי דבש נ' מדינת ישראל ואח' . פ"ד נו(3), 73, עמ' 134-135;

"אמת-המידה הראויה לתשלום של הוצאות-משפט ופיצויים לנאשמים שזכו בדין היא סוג הזיכוי, אם מן הספק הוא, או מוחלט. זיכוי מוחלט, שיקנה לפי אמת-מידה זאת זכות לתשלום, הינו בין אם מלכתחילה לא היה יסוד להגשת כתב-האישום, ובין אם בדיעבד התברר כי כך המצב.

אמת-מידה זו מתיישבת עם תכליתו של סעיף 80 לחוק".ו.

מן הכלל אל הפרט:

אין ספק כי סדר האירועים כפי שתוארו לעיל גרמו טרחה רבה למבקש על לא עוול בכפו.נ
לנאשם נגרם עיכוב במהלך יום עבודתו שלא כדין עת הורה לו השוטרי לעצור, זמן יקר של הנאשם ירד לטמיון עת היה עליו להתייצב לשני דיונים בבית משפט.

איני מקבלת את טענות המאשימה לפיהן חזרה היא מכתב האישום מטעמי תיעוד הראיות, ואף לו הייתי מקבלת את אלו, הרי שבסופו של יום בבואו של בית המשפט להכריע בשאלת הוצאות הגנה עפ"י סעיף 80 לחוק העונשין, הרי שהשאלה הנבחנת היא התנהלותה של התביעה במבחן הסבירות, קרי, האם המאשימה התנהלה כפי שהיה על תביעה סבירה להתנהל.

למצער, במקרה דנן יש להשיב על כך בשלילה. לו היו אלו טעמי תיעוד הראיות הרי שהיה מוטל על תובע סביר להודיע זאת מבעוד מועד תחת השלכה לטמיון של זמן שיפוטי יקר וזמנו של המבקש, הדברים יפים לעילא כאשר התביעה היא המדינה שאז היא נדרשת לניקיון כפיים והגינות משפטית התואמים לעקרונות המשפט המנהלי. משכך, אני קובעת כי המאשימה חזרה בה מכתב האישום בעקבות הצפייה בסרטון אשר הועבר אליה ע"י ב"כ המבקש.

הוצאות ההגנה

המבקש תחם את נזקו בשני ראשי נזק, האחד, תשלום שכר טרחת עו"ד לצורך הגנתו ע"ס של 3,500 ₪. והשני, אובדן שני ימי עבודה שאותם העמיד על סך כולל של 5,400 ₪ (2,700 ₪ ליום).

לענין שכ"ט עו"ד, המבקש טען בס' 8 לבקשתו כי הינו נהג משאית להובלת עפר וחשבונית שכ"ט/ייעוץ משפטי שהוצגה ממוענת ל"מובילי אבו סוים" קרי, לעוסק מורשה ולחילופין, לחברה אשר מזדכים על המע"מ אשר שולם על ידם, על כן, לענין שכה"ט אני פוסקת כי המאשימה תפצה את המבקש בסך של **2,991.45 ₪** שהינם 3,500 ₪ אשר שולמו ע"י המבקש **לאחר** הפחתת המע"מ.

לענין אובדן ימי עבודה, המבקש העמיד את שכר יום עבודתו בגובה של **2,700 ₪** מבלי שהוצג בפני בית המשפט כל תימוכין לכך (ספרי חשבונות, קבלות, חוזי התקשרות מהעבר וכיו"ב). כמו כן, לא הציג האם היה באפשרותו למצוא נהג מחליף, האם הוא היחיד אשר עובד על המשאית ב"מובילי אבו סוים", המבקש לא הציג הזמנות אשר היה עליו לבטל או כל תכתובת על התקשרות שכזו, המבקש לא הציג יומן עבודה של המשאית ולמעשה, כל שהונח לפני בית המשפט הוא אמירה בעלמא של שני ימי עבודה שהוחמצו בשל שני הדיונים.

מעיון בפרוטוקולי הדיונים עולה כי הנאשם התייצב לדיון אחד בלבד ומשך כל דיון (גם בהעדרו ובנוכחות הסנגור), לא ארך זמן רב וניתן אף לומר, כי כל דיון ארך זמן מועט. מכאן, כי המבקש לא נכח בבית המשפט במהלך כל היום ועל

כן לא נבצר ממנו לשוב לעבודתו, במידה ואכן לא נמצא נהג מחליף.

לא זו אף זו, אלא שהמבקש לא הציג כי ניסה להקטין את נזקו. קרי, תחת הגשת בקשה להישפט המבקש היה יכול להגיש בקשה לביטול הדו"ח (שהרי ההסבר לכך מובא בדו"ח באותו המקום של ההסבר על בקשה להישפט) ובקשה לביטול מעין זו, היה ביכולתה לחסוך מהמבקש את הוצאות הגנתו ואת הצורך להפסיד ימי עבודה **וידגש**, בכספי ציבור עסקינן ועם אלו יש לנהוג בזהירות יתירה וביד קמוצה.

אין להקל ראש בכספו של משלם המיסים על מנת לשפות את אותם שלא השכילו להקטין נזקיהם בטרם פנו לאפשרות הכלכלית היקרה יותר, שומה על הנאשם הסביר, כי ישקול בכובד ראש פניה לאפשרות הכלכלית היקרה יותר בטרם ימצה את האפשרות הכלכלית הזולה ולעיתים אף המשתלמת יותר, כאשר בידו ראיות המצדיקות את ביטול האישום עובר להגשת הבקשה להישפט ואולי אף חובתו, שעה שבה הוא מבקש להעביר ממנו הוצאות אשר היו יכולות להיגרע ולהימנע ממנו, בהסתכלות כלכלית נבונה, אל גבו של הציבור.

לאור הנימוקים שמניתי לעיל אני מעמידה את נזקו של המבקש בראש הנזק של אבדן ימי עבודה בסך של 400 ₪.

לפיכך, לאחר ששקלתי ולאור הפסיקה שצוטטה לעיל, אני קובעת כי המבקש יפוצה בסך של **3,391.45 ₪**, שישולמו לו ע"י מדינת ישראל, בתוך 90 ימים מיום מתן החלטתי.

ההחלטה תפורסם בנט והמזכירות תשלח החלטה זו לצדדים.

זכות ערעור כחוק.

ניתנה היום, כ"ז ניסן תשע"ט, 02 מאי 2019, בהעדר הצדדים.